

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

м. Київ

№ _____

_____20_____

**Про затвердження Змін до Вимог
до інтерактивного електронного
додатка до підручника**

Відповідно до абзацу сьомого частини другої статті 54 Закону України «Про повну загальну середню освіту», пункту 8 Положення про Міністерство освіти і науки України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 року № 630,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Зміни Вимог до інтерактивного електронного додатка до підручника, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 19 квітня 2024 року № 548, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 07 травня 2024 року за № 656/42001, що додаються.

2. Директорату цифрової трансформації (Швадчак В-Р.) забезпечити подання цього наказу на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України в установленому законодавством порядку.

3. Департаменту забезпечення документообігу, контролю та інформаційних технологій (Єрко І.) зробити відмітки в справах архіву.

4. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

5. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації Завгороднього Д.

Міністр**Оксен ЛІСОВИЙ**

ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ

до проєкту наказу МОН «Про затвердження змін до Вимог до інтерактивного електронного додатка до підручника»

Зміст положення акта законодавства	Зміст відповідного положення проєкту акта
Вимоги до інтерактивного електронного додатка до підручника I. Загальна частина 1. Ці Вимоги визначають поняття інтерактивного електронного додатка, його структурні компоненти, їх функціонування та підтримку. 2. У цих Вимогах терміни вживаються в таких значеннях: <i>заявник - (автор (автори), видавництво (виробник, розробник) або інші фізичні та юридичні особи) - суб'єкти підприємницької діяльності, що мають виключні права на використання інтерактивного електронного додатка до підручника (далі - е-додаток);</i> <i>е-додаток – електронне навчальне видання, складова підручника, яка розширює його функціональні й змістові можливості, містить різні типи мультимедійного контенту та інтерактивні функції;</i> <i>інтерактивні функції - можливість взаємодії інформаційно-комунікаційної системи з користувачами е-додатка;</i> користувачі е-додатка - учасники освітнього процесу та суб'єкти освітньої діяльності;	Вимоги до інтерактивного електронного додатка до підручника I. Загальна частина 1. Ці Вимоги визначають поняття інтерактивного електронного додатка (далі - е-додаток), його структурні компоненти, їх функціонування та підтримку. 2. У цих Вимогах терміни вживаються в таких значеннях: е-додаток – електронна складова підручника, яка розширює його функціональні й змістові можливості, містить різні типи мультимедійного контенту, інтерактивні інструменти та інтерактивний навчальний вміст; інтерактивний навчальний вміст - цифрові навчальні матеріали, що забезпечують взаємодію з їх елементами для стимулювання мислення, залучення до навчання, отримання зворотного зв'язку, глибшого засвоєння знань та умінь. інтерактивні інструменти – інструменти для симуляції явищ та процесів, лабораторних робіт, тренування навичок, проведення тестування, аудіювання та інші інструменти, що забезпечують інтерактивну взаємодію з користувачем е-додатка; користувачі е-додатка - учасники освітнього процесу та суб'єкти освітньої діяльності;

мультимедійний контент - сукупність даних інтерактивного вмісту, представлених у форматах відео, анімації, об'єкти віртуальної, доповненої реальності, комп'ютерні моделі (симулятори), а також їх поєднання з аудіоінформацією, текстом, зображеннями

3. 3. Інші терміни вживаються в значеннях, визначених Законами України [«Про освіту»](#), [«Про авторське право і суміжні права»](#), [«Про Національну програму інформатизації»](#), [«Про електронні комунікації»](#), [Положенням про електронний підручник](#), затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 02 травня 2018 року № 440, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 24 травня 2018 року за № 621/32073, [Порядком здійснення експертизи, надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам](#), затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 05 червня 2023 року № 675, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 17 липня 2023 року за № 1203/40259, та іншими нормативно-правовими актами у сфері освіти...

...

5. Е-додаток *доступний* для осіб з особливими освітніми потребами на рівні з відповідним підручником для таких осіб...

...

7. У разі необхідності усунення граматичних, орфографічних, арифметичних помилок, а також оновлення програмного забезпечення до е-додатка вносяться відповідні зміни та зазначається нова версія. Таке оновлення не потребує додаткового грифування е-додатка.

мультимедійний контент – дані, подані в форматах тексту, зображення, аудіо, відео, анімації, 3D, інших форматах та їх поєднання в різних комбінаціях.

3. 3. Інші терміни вживаються в значеннях, визначених Законами України [«Про освіту»](#), [«Про авторське право і суміжні права»](#), [«Про захист персональних даних»](#), [«Про Національну програму інформатизації»](#), [«Про електронні комунікації»](#), [Положенням про електронний підручник](#), затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 02 травня 2018 року № 440, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 24 травня 2018 року за № 621/32073, [Порядком здійснення експертизи, надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам](#), затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 05 червня 2023 року № 675, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 17 липня 2023 року за № 1203/40259, та іншими нормативно-правовими актами у сфері освіти...

...

5. Е-додаток для осіб з особливими освітніми потребами (далі – **ООП**) **створюється окремо** на рівні з відповідним підручником для таких осіб. **Вимоги для е-додатка для осіб з ООП викладені в розділі VI розділі цього документу.** Для всіх інших е-додатків забезпечується доступність на рівні А, визначеному в [«Настановах з доступності веб-вмісту» \(WCAG\) версії 2.1...](#)

...

7. У разі необхідності усунення граматичних, орфографічних, арифметичних помилок, а також оновлення програмного забезпечення, до е-додатка вносяться відповідні зміни та зазначається нова версія. Таке оновлення не потребує додаткового грифування е-додатка. **Зміни вмісту та / або функціоналу**

	е-додатка вносяться до журналу змін, який є складовою е-додатка. У журналі змін зазначаються дата, місце в додатку, якого стосується внесена зміна, та суть зміни.
II. Вимоги до вихідних даних 1. У вихідних відомостях е-додатка зазначається: назву і автора (авторів) підручника, складовою якого є е-додаток, знак охорони авторського права (за наявності) <i>та</i> відомості щодо надання грифа; <i>електронну адресу, телефон технічної підтримки виробника/розробника е-додатка;</i> системні вимоги до обладнання та <i>вимоги щодо</i> операційної системи для використання е-додатка. ...	II. Вимоги до вихідних даних 1. У вихідних відомостях е-додатка зазначається: назва і автор (автори) е-додатка, назва і автор (автори) підручника, складовою якого є е-додаток, знак охорони авторського права (за наявності), відомості щодо надання грифа; назва модельної (навчальної) програми, за якою створено підручник; контактні дані технічної підтримки виробника/розробника е-додатка; системні вимоги до обладнання та операційної системи для використання е-додатка...
... III. Вміст е-додатка 1. Вміст е-додатка <i>узгоджується зі змістом підручника та з цілями і завданнями</i> предмета вивчення / навчального предмета / інтегрованого курсу... ... 3. Система завдань, наведених в е-додатку містить завдання різних типів складності, що диференціюють способи, за допомогою яких здобувачі / здобувачки освіти можуть здобути знання, навички і їх перевірити, та компетентнісно-орієнтовані завдання для формування або перевірки сформованості ключових компетентностей. 4. <i>Е-додаток забезпечує індивідуалізацію освітнього процесу, зокрема, містити завдання для самооцінювання, визначення досягнення</i>	... III. Вміст е-додатка 1. Вміст е-додатка охоплює всі теми підручника, узгоджується з його змістом та відповідає цілям і завданням предмета вивчення / навчального предмета / інтегрованого курсу... ... 3. Система завдань, наведених в е-додатку, містить завдання різних типів складності, що диференціюють способи, за допомогою яких здобувачі / здобувачки освіти можуть здобути знання, навички і їх перевірити, та компетентнісно-орієнтовані завдання для формування або перевірки сформованості ключових компетентностей.

очікуваних результатів навчання здобувачами освіти згідно з відповідним державним стандартом освіти, завдання для групової роботи, дослідницькі/ пізнавальні/творчі завдання, завдання для самостійної роботи.

5. Е-додаток містить:

уніфіковану систему рубрик та інтерактивний зміст;

елементи мультимедіа (наприклад, зображення, відео- та аудіоматеріали, окремі 3D-моделі та повноцінні 3D-сцени);

інструменти для інтерактивної взаємодії (інструменти для тренування певних навичок, симуляції процесів чи лабораторних робіт, інструменти для проведення тестування, інструменти для проведення аудіювання та перевірки усного мовлення тощо) з можливістю перегляду користувачами результатів виконання інтерактивних завдань;

інструкцію користувача, що охоплює загальні принципи роботи з е-додатком, та пояснює функції всіх елементів загального інтерфейсу, містить чіткі інструкції з виконання інтерактивних завдань.

4. Е-додаток містить:

електронну версію друкованої складової підручника у форматі PDF або в іншому форматі;

уніфіковану систему рубрик та інтерактивний зміст;

інтерактивний навчальний зміст, у тому числі інтерактивні завдання та тести для формувального та підсумкового оцінювання, розроблені згідно з чинними рекомендаціями МОН для відповідного рівня (класу) навчання, результати виконання яких учнями мають бути доступними для цих учнів та їх вчителів в користувацькому інтерфейсі е-додатку.

мультимедійний контент, що посилює сприйняття інформації та розширює змістові можливості підручника;

інтерактивні інструменти з можливістю перегляду користувачем результатів виконання інтерактивних завдань; аудіосупровід до підручника (за наявності);

інструкцію користувача, що охоплює загальні принципи роботи з е-додатком, та пояснює функції всіх елементів загального інтерфейсу, містить чіткі інструкції з виконання інтерактивних завдань (у разі потреби).

5. Е-додаток може включати контент третіх сторін, який не оплачується та не розроблявся відповідним постачальником

6. У е-додатку не може міститися реклама.	та/або не контролюється ним, зокрема різноманітні форми інтеграції зовнішніх онлайн-ресурсів та гіперпосилання, які забезпечують доступ до додаткової інформації, за умови їх відповідності цілям навчання та контролю залучених ресурсів розробниками е-додатка впродовж дії грифа. Такий контент для додатків до підручників мовами нацменшин не перекладатається. 6. Е-додаток не містить рекламу. 7. Весь вміст, який не належить авторам / розробникам е-додатка і запозичений з інших джерел, повинен бути виділений візуально в єдиному для даного е-додатка стилі та супроводжуватися зазначенням авторства.
IV. Інтерфейс та дизайн е-додатка ... 2. Е-додаток забезпечує поінформованість користувача про те, який структурний елемент (сторінка, тема тощо) відображається на екрані. 3. Інсталяція е-додатка є безоплатною та типовою для програмних засобів усіх поширених операційних систем Windows, Android, iOS, ChromeOS тощо та зрозумілою для користувача.	IV. Інтерфейс та дизайн е-додатка ... 2. Е-додаток забезпечує поінформованість користувача про те, який структурний елемент (сторінка, тема тощо) відображається на екрані. У разі реалізації е-додатка на основі електронної версії друкованої складової підручника, що містить інформацію про структурні елементи (сторінка, тема тощо), додаткове інформування не обов'язкове. 3. Навчальний вміст е-додатка має ієрархічну структуру за тематикою та / або видами навчальної діяльності, яка відображається у вигляді інтерактивного змісту, що забезпечує довільний доступ користувача до його структурних елементів, із чіткою індикацією поточного місця перебування користувача. 3. 4. Якщо е-додаток створено у формі програмного продукту, його інсталяція є безоплатною та типовою для програмних

4. <i>Е-додаток може включати різноманітні форми інтеграції зовнішніх онлайн-ресурсів та гіперпосилання, які забезпечують доступ до додаткової інформації.</i>	засобів усіх поширених операційних систем Windows, Android, iOS, ChromeOS тощо та зрозумілою для користувача.
V. Технічні і функціональні вимоги до е-додатка ... 2. Е-додаток забезпечує: доступність контенту онлайн <i>та офлайн</i> із можливістю повного або часткового завантаження контенту на пристрій користувача і роботи без подальшого доступу до мережі Інтернет, за винятком контенту, що міститься на зовнішніх ресурсах за посиланнями у е-додатку;... ... можливість доступу до контенту на пристроях, що працюють під керуванням усіх поширених операційних систем Windows, Android, iOS, ChromeOS тощо за допомогою браузера чи іншого безоплатного клієнта;... ... <i>зберігання облікових даних у сховищі, що має сертифікат комплексної системи захисту інформації, на серверах, які розташовані в Україні.</i>	V. Технічні і функціональні вимоги до е-додатка ... 2. Е-додаток забезпечує: доступність контенту е-додатка онлайн із можливістю повного або часткового завантаження контенту на пристрій користувача і для подальшої роботи офлайн (без подальшого доступу до мережі Інтернет), за винятком контенту, що міститься на зовнішніх ресурсах за посиланнями у е-додатку;... ... можливість доступу до контенту е-додатка на пристроях, що працюють під керуванням усіх поширених операційних систем Windows, Android, iOS, ChromeOS тощо за допомогою браузера чи іншого безоплатного клієнта; доступ користувачів е-додатка до мультимедійного контенту е-додатка без обов'язкової реєстрації;... ... можливість інтеграції з освітніми платформами, які мають функціонал реєстрації користувачів за різними ролями (здобувач / здобувачка освіти, вчитель / вчителька), для підтримки навчального процесу, моніторингу прогресу учнів тощо. можливість розмежувати доступ здобувачів освіти і вчителів до призначеної тільки для них інформації;

3. <i>Е-додаток містить інформацію (включно з посиланнями), що забезпечить можливість реєстрації його користувачів за різними ролями (здобувач / здобувачка освіти, вчитель / вчителька та батьки) протягом часу технічної підтримки е-додатка.</i> 4. <i>В е-додатку міститься:</i> <i>функції для навігації та пошуку; надання змісту, гіпертексту;</i> <i>функції пошуку за ключовими словами (зміст, предметний показчик, іменний показчик тощо);</i> <i>частини вмісту друкованої версії підручника, які посилюють виконання смислових функцій за допомогою цифрових технологій.</i> 5. <i>Для стандартизації основного вмісту е-додатка використовують загальноприйняті галузеві стандарти для електронного вмісту, зокрема, але не виключно ДСТУ EN 301 549:2022 (EN 301 549 V3.2.1 (2021-03), IDT) «Інформаційні технології. Вимоги щодо доступності продуктів та послуг ІКТ», ДСТУ ISO/IEC TR 18120:2018 (ISO/IEC TR 18120:2016, IDT) «Інформаційні технології. Навчання, освіта та підготовка. Вимоги до електронних підручників для освіти».</i> 6. <i>Технічна підтримка е-додатка здійснюється протягом строку дії грифа, наданого підручнику.</i>	3. Е-додаток забезпечує навігацію та пошук. 4. Якщо е-додаток збирає і використовує персональні дані, то такі дані обробляються з дотриманням вимог Закону України “Про захист персональних даних”. 5. Для стандартизації основного вмісту е-додатка використовують загальноприйняті галузеві стандарти для електронного вмісту, зокрема, але не виключно ДСТУ EN 301 549:2022 (EN 301 549 V3.2.1 (2021-03), IDT) «Інформаційні технології. Вимоги щодо доступності продуктів та послуг ІКТ», 6. Технічна підтримка е-додатка здійснюється протягом строку дії грифа, наданого підручнику, і включає забезпечення виробником / розробником е-додатка його працездатності (серверів, хостингу), функціонування на всіх пристроях та операційних системах, передбачених системними вимогами для використання е-додатка, зазначеними у вихідних
--	---

	відомостях, а також консультування користувачів е-додатка щодо технічних питань його використання.
	VI. Вимоги для е-додатка до підручників для осіб з ООП 1. Для осіб із порушеннями слуху (глухих та зі зниженим слухом) Е-додаток забезпечує: щонайменше один режим роботи інтерфейсу, який не передбачає сприймання на слух та усне мовлення (у тому числі візуальні сигнали успіху/помилки, візуальні підказки та інше). адаптований аудіоконтент, що не містить сторонніх звуків, фонових шумів; керування аудіоконтентом, у тому числі увімкнення / вимкнення, уповільнення / пришвидшення, призупинення / продовження, регулювання гучності й частотності. У разі наявності в аудіоконтенті кількох аудіодоріжок такі опції мають бути доступні для кожної аудіодоріжки окремо; керування мультимедійним контентом (за можливості). У разі, якщо жестомовна адаптація інтегрується в інше відео, розмір на екрані частини відео з жестомовною адаптацією має складати не менш ніж 1/3 розміру екрана відео відтворення; Е-додаток містить: текстовий контент, який супроводжується озвученням слів для надання можливості користувачам почути коректну вимову; складові текстового контенту, адаптовані природним жестовим мовленням української жестової мови; вправи, завдання, інструкції тощо, не адаптовані природним жестовим мовленням української жестової мови переважно сформульовані за допомогою простих речень;

підказки з коротким поясненням значень слів засобами природного жестового мовлення української жестової мов, коротким текстовим поясненням, сформульованим простими реченнями та аудіозаписом для демонстрації коректної звуковимови;

мультимедійний контент, адаптований природним жестовим мовленням української жестової мови з чіткою індикацією мовця;

довідник з ключовими поняттями, закономірностями, позначеннями, формулами та іншою важливою інформацією відповідного підручника, адаптованою природним жестовим мовленням української жестової мови з опціями пошуку за ключовими словами, темами, а за можливості, підказками правильності написання ключових слів для полегшення пошуку.

2. Для осіб з порушеннями інтелектуального розвитку

Е-додаток має інтерфейс, що є інтуїтивно зрозумілим та простим з одночасним розміщенням лише важливих та мінімально необхідних елементів управління та навігації.

Е-додаток забезпечує:

можливість управління часом (надання довшого часу на виконання завдання, вимкнення опції обмеження часу на виконання завдань тощо);

опцію встановлення рівня складності контенту, що відповідає можливостям здобувача освіти;

можливість представлення складних завдань, інструкцій, дій покроково через пропонування послідовного виконання простих завдань, які легко виконати;

	альтернативну комунікацію через системи графічних, жестових та інших символів, знаків та зображень для полегшення розуміння текстового контенту (позначення об'єктів, дій тощо); Е-додаток містить: інструкцію користувача (у т.ч. у текстовій, графічній, відео та інших формах); інтерактивні навчальні матеріали для реалізації диференційованого підходу з більш ніж одним рівнем складності, орієнтованого на різні інтелектуальні можливості здобувачів освіти; текстовий контент з можливістю озвучування для полегшення розуміння здобувачами освіти правильності вимови, наголошування слів, смислових пауз тощо та адаптований для таких осіб ; мультимедійний контент для ілюстрування текстового контенту, поданий в логічній послідовності та з відповідними підписами (за потребою); інтерактивні підказки для пояснення значення відповідних понять, у т.ч. через прості короткі визначення, відео, анімацію, піктограми, малюнки тощо; ілюстративні матеріали, що стосуються контексту; довідник з основними поняттями, які вивчаються, у т.ч. з супроводом аудіо, візуальних та мультимедійних підказок, позначенням засобами альтернативної комунікації. Спосіб оформлення текстового контенту передбачає однакове оформлення, тих елементів, які пов'язані певним зв'язком (причинно-наслідковим, є аналогічними та інше), у т.ч. позначення однаковим кольором, шрифтом, графічним способом (обведено колом, проведено стрілки, лінії між
--	---

пов'язаними елементами) тощо.

3. Для осіб з тяжкими порушеннями мовлення

Е-додаток забезпечує:

зрозумілу навігацію, у т.ч. через використання іконок, піктограм та інше для полегшення швидкості орієнтування та взаємодії з контентом.

вибір способу подання контенту у текстовій та аудіо формі; озвучування тексту для полегшення його розуміння, правильності вимови, наголошування слів, смислових пауз та інше.

Е-додаток містить:

текстовий контент з мультимедійним контентом для ілюстрування його змісту у т.ч. засобами альтернативної комунікації (системи графічних, жестових та інших символів, знаків та зображень);

інтерактивний навчальний вміст з можливістю вибору способу введення відповіді за допомогою голосу, письмово, засобів альтернативної комунікації (системи графічних, жестових та інших символів, знаків та зображень);

довідник з основними поняттями, які вивчаються, що супроводжується короткими поясненнями, у т.ч. з супроводом аудіо, візуальних та мультимедійних підказок, позначеннями засобами альтернативної комунікації (системи графічних, жестових та інших символів, знаків та зображень).

4. Для осіб з порушеннями зору (зі зниженим зором)

Е-додаток забезпечує можливість користувачам самостійно змінювати такі налаштування, як розмір шрифту, колірну тему чи контрастність. При застосуванні режиму високої

контрастності елементи вебсторінки не повинні втрачати інформативності. Вся інформація, що передається кольором має супроводжуватись альтернативними позначеннями. Масштабування вебсторінки не повинно призводити до виходу контенту за межі екрана.

Е-додаток містить:

текстовий контент, у якому можна змінювати розмір тексту без втрати змісту та функціональності, правильно задано інтервали, забезпечено читабельність через правильне форматування, забезпечено контраст тексту і тла у пропорції не нижче 7:1;

мультимедійний контент, у якому відсутні блимання чи спалахи частіші ніж три рази за 1 секунду.

5. Для осіб з порушеннями зору (сліпі)

Е-додаток містить:

добре описаний аудіовміст, що не має відтворюватись під час завантаження сторінки. Під час програвання аудіовмісту фонові звуки не мають заважати сприйняттю основного змісту аудіовмісту зображення з текстовими описами;

PDF-файли, що містять текстовий шар для забезпечення можливості пошуку та копіювання тексту;

програвачі аудіовмісту з елементи керування відтворенням.

У вебверсії е-додатка вебсторінки містять назви, які описують їх тему або призначення.

Для структурування вмісту використано заголовки розділів, області навігації чітко виділені та описані.

У випадку використання форм у е-додатку, такі поля мають містити текстові мітки, які описують їх призначення.

	Чітко вказана мова всієї сторінки, а також, за потреби, окремих її фрагментів.
--	---

Міністр

Оксен ЛІСОВИЙ